

1990

*Mimoriadnom plenárne zasadnutie MsNV dňa 16. januára za účasti zástupcov VPN. Doporučili zvoliť za **nového predsedu MsNV Ing. Mariana Zuzčáka**, ktorý túto kandidatúru prijal. V zmysle zrušeného článku 4 Ústavy ČSFR bola vykonaná rekonštrukcia Rady a komisií MsNV.

*VPN, KDH a KSS sa dňa 8.2. pri okrúhlom stole dohodlo, že v 51 členom MsNV budú paritne zastúpené všetky politické strany. 27. februára 1990 sa uskutočnila **rekonštrukcia orgánov MsNV** podľa dohody.

Od 1. februára 1990 sa stala riaditeľkou Základnej školy PaedDr. **Eva Zuzčáková**, **zástupcovia** Mgr.Ludovít Švolík a Mgr. Miroslav Pieš.

*Dňom 14. februára bol na vlastnú žiadosť **uvolnený z funkcie riaditeľa** Ing. Juraj Kovačič.

*Od 1. apríla 1990 sa Slovenské energetické strojárne stali **štátnym podnikom**.

*10. apríla podniková organizácia OZ KOVO uskutočnila zo 14 kandidátov **voľbu na funkciu riaditeľa**.Konkurzná komisia vybrala troch kandidátov, z ktorých 54,7% hlasov získal **Ing. Otto .- Baranec a stal sa riaditeľom SES š.p.**

*21. apríla počas návštevy pápeža Jána Pavla II v Bratislave bol **posvätený základný kameň** pre stavbu nového kostola.

31. apríla definitívne ukončila činnosť **Pionierska organizácia** .

8.- 9. júna sa konali voľby do zákonodarných orgánov ČSFR a SNR.

*Od 1. júla nový vedúci ZK **Viktor Kerestvey**. Vedúca MsKS od roku 1990 **Alena Senešiová**.

*Od 1. septembra zmena názvu podnikových novín Kirovec na **Slovenskú bránu**.

*Od 1. sept. má Mestský úrad **sídlo v novej budove** na Námestí Odborárov.

*1. októbra bol v Tlmačoch zriadený **Daňový úrad**. Vedením poverený **Michal Števkó** z Hronských Kosíh.

*21. a 22. novembra sa konali v meste komunálne **voľby do MsZ**. Počet zapísaných voličov 3954, účasť 2599,t.j. 65,7%. **Zastúpenie strán v MsZ**: SNS – 11 poslancov,VPN – 5 ,KSS – 4, KDH - 3, SZ – 3 a NEKA 1. Do **funkcie primátora** bol zvolený **Ing. Marian Zuzčák**.

***Prvé zasadnutie MsZ 10. decembra** – zložený sľub poslancov a primátora,voľba zástupcu primátora-**Filip Herz**, zriadená 9 - členná mestská rada,6 komisií MsÚ a schválený **prednosta MsÚ – Jozef Kúdel'a**.

1991

*23. febr. v zasadačke MsÚ sa konala **prvá dražba**.

***Noví riaditelia škôl** od 1. septembra: SOU strojárske - **Mgr. Peter Hoderman**, Základná škola - **Mgr. Miroslav Pieš**.

*Od roku 1991 zmena systému financovania obcí a miest. **Mesto Tlmače** malo v roku 1991 príjmy 26,917 mil. Kčs a výdavky 25,625 mil. Kčs.

*Od 1. mája 91 v prešli **do majetku mesta štátne byty** v počte 458.

*Dňa 1. novembra v Dome služieb na Lipníku otvorili **expozitúru VÚB**.

*Za autobusovým nástupišťom bol dokončený **moderný mestský park**.

*18.apríla sa uskutočnilo obnovujúce zhromaždenie **Miestneho odboru Matice slovenskej**. Za predsedu zvolený Ing. František Páleník a 9 členov výboru. Za čestných členov výboru boli zvolení **Michal Titurus a Jozef Ondreáš**.

*Prvá májová sobota – I.ročník **Tlmačských volejbalových hier**.

*Z podnetu KDH v Tlmačoch bola obnovená **tradícia Dňa matiek** a to v prvú májovú nedeľu.

*V rámci **malej privatizácie** sa v našom meste **vydražili objekty**: predajňa potravín na Tekovskej ulici, reštaurácia na Továrenskej ulici, predajňa ovocia a zeleniny na Lipníku, predajňa potravín a mäsa na Nám. 1. mája, Obchodný dom Lipa.

*3. marca sa uskutočnilo **sčítanie ľudu, domov a bytov**.

*Od školského roka 1991/92 novinkou je **Dievčenská odborná škola**, zriadená MŠ SR v priestoroch SOU stroj. v Tlmačoch.

1992

*Mestské zastupiteľstvo dňa 25. februára ustanovilo do **funkcie kronikára** Júliusa Žúbora a schválilo **Štatút mesta**.

***Plán rozpočtu mesta** pre rok 1992 plánuje príjmy vo výške 41.462 tis. Kčs.

*V apríli na Kvetnú nedeľu sa uskutočnili **prvé bohoslužby na Lipníku** v Dome smútku.

*Ku dňu 1.5. bola založená **akciová spoločnosť** s obchodným menom Slovenské energetické strojárne, a.s. Tlmače.

*15. júla odstúpil generálny riaditeľ SES a.s. Ing. Otto Baranec. Novým gen. riaditeľom a predsedom predstavenstva sa stal **Ing. Štefan Izold**.

*7. novembra **zomrel Alexander Dubček** na následky zranení po havárii 1.9.1992.

*V roku 1992 **pracovalo v SES a.s.** 5170 zamestnancov.

*Pri Základnej škole začal pracovať nezávislý orgán **Rada školy**. Predsedkyňa Magda Gatialová.

*Od 1. apríla 1992 **priestory Kultúrneho domu** na Lipníku prebralo **do bezplatného prenájmu** na 10 rokov mesto Tlmače. /?/.

*V mesiaci máj sa uskutočnil **I. ročník Divadelných dní pod Slovenskou bránou**.

*Na Valnom zhromaždení MO MS dňa 5. marca bol funkcie predsedu MO MS zvolený **Mgr. Július Žúbor**.

1993

***1. január 1993 – zrod samostanej Slovenskej republiky.**

*4. – 7. februára na území SR prebehla výmena česko-slovenských bankoviek za **okolkované platidlá SR**.

*2. marca sa uskutočnila v Bratislave slávnostná inaugurácia prezidenta Slovenskej republiky **Michala Kováča**.

*Na **sneme predsedov Matice slovenskej** v Martine dňa 7.-8. marca bol ocenený náš **MO MS Tlmače**, ako jeden z 25 MO MS na Slovensku, kde nezanikla činnosť ani po vydaní zákona SNR č. 167/1970 z 27.

dec.1970 o Matici slovenskej. Osobitne zvýraznená činnosť dlhoročného predsedu **Michala Titurusa**.

***Výstavba** : ukončená plynová kotolňa v časti Lipník, ukončenie plynofikácie časti VK nákladom 5,1 mil. Sk, na jar sa začala výstavba obchodného centra v dolnej časti mesta a v lete sa započala výstavba francúzskej dediny.

2. júla na amfiteátri sa konalo **prvé Valné zhromaždenie akcionárov SES a.s.**

*16. apríla po vykonaní **elektrifikácie železničnej trate** N.Zámky – Žiar nad Hronom bola trať sprístupnená elektrickým vlakom.

*10. októbra '93 sa konal prvý ročník **motocyklových pretekov Superkros**.

*Súťažná sezóna 1992/93 pre športy **volejbal, stolný tenis a kolky** patrila k veľmi úspešným. Všetky tri družstvá štartovali v II. SNL.

1994

***Výstavba**: v dolnej časti mesta bolo v júni uvedené do prevádzky Obchodné centrum, výstavba 53 rodinných domov pre EMO Mochovce, oprava a čiastočná prístavba rím.-kat. kostola, začiatkom roka uskutočnený rozvod káblovej televízie v časti Lipník.

*1. mája bolo na prízemí MsÚ zriadené **Registračné miesto**.

*30. novembra skončila registrácia druhej vlny **kupónovej privatizácie**.

*Na základe výsledkov **hlasovania občanov** Malých Kozmáloviec dňa 12. júna a Veľkých Kozmáloviec dňa 10. júla o **odčlenení od mesta Tlmače**, súhlasilo MsZ s vytvorením samostatných obcí. Žiadosti odoslalo Okresnému úradu Levice a vláde SR..

*18. a 19. novembra sa uskutočnili **komunálne voľby** do MsZ. Do funkcie primátora mesta opätovne zvolený **Ing. Marian Zuzčák** a 21 poslancov MsZ.

*Počty poslancov podľa politických strán: **SDL** –9, **HZDS** –4, **KDH** – 4, **ZRS** – 2, **DS** – 1, a **SNS** -1. Volieb sa zúčastnilo 2287 voličov, t.j. 56,1 %.

1995

*Medzi najvýznamnejšie investície v roku 1995 patrila realizácia a dokončenie stavby **Zdravotného strediska a Podnikateľského pavilónu** s nákladom 26. miliónov Sk. **Plynofikáciu kotolne** na Mládežníckej ulici stavebne a finančne realizovali SES a.s. V bytovom hospodárstve bola inštalovaná **meracia a regulačná technika** v hodnote 2,5 mil.Sk.V oibytnom súbore IBV sever sa začala stavba komunikácií a inžinierske siete.

*Od 1. januára 1995 zavedené povinné používanie elektrických **registračných pokladníc** s tlačiarňou.

*18. februára 1995 na premiérovom Plese športovcov bola vyhlásená Anketa o **Najúspešnejšieho športovca** za rok 1994.

*Výstava **amatérskych výtvarníkov** tlmačského regiónu v dňoch 13. 3.- 17.3. 95. So svojimi prácami sa predstavili: Slavo Hajdučík, František Paluška, Juraj Paluš, Iveta Titurusová a Peter Holečka.

*1. júna bola otvorená **skládka TKO** pri Mochovciach pre 30 obcí levického regiónu.

***Zdravotnícka starostlivosť** o občanov mesta je od konca roka 1995 zabezpečovaná v časti dokončeného Zdravotníckeho strediska. Tieto služby sa počas 45 rokov vykonávali vždy v provizórnych priestoroch.

*6. novembra v priestoroch MŠ na Lipníku zriadený **Klub dôchodcov**.

*V roku 1995 pracovalo v **SES a.s.** 4.434 a v **Preciose** 309 pracovníkov.

*V novembri vznikol pri MsKS **ochotnícky divadelný súbor**. V réžii Aleny Senešiovej nacvičuje dramatickú hru „Hriech“ od J.G.Tajovského.

1996

*29. októbra v rámci návštevy **okresu Levice navštívil Tlmače prezident Slovenskej republiky Michal Kováč s manželkou**.

***Tlmače** so 4302 obyvateľmi podľa nového Územno – správneho členania patria do

okresu **Levice a Nitrianskeho kraja** s platnosťou od 13. augusta 1995.

*Celkové príjmy mesta v roku 1995 boli 24.438 tis Sk a výdavky 22.930 Sk.

*Výstavba – dokončená **Centrálna mestská zóna** v priestoroch okolo Spoločenského domu na Lipník. Vo výstavbe **Kultúrny dom** v dolnej časti mesta , **DOS** a **Relax centrum** na Lipníku.

***Stav majetku mesta** k 31.12.1996 predstavuje hodnotu 189.583.820 Sk. Mesto vlastní 55 ha 24 árov **pozemkov** v hodnote 38.673 tis. Sk.

1997

*30. mája na všetkých športoviskách mesta sa uskutočnil **I. firemný športový deň SES a.s.**

*V piatok 11. júla 1997 zavítal v rámci Nitrianskeho kraja do SES a.s Tlmače **premiér vlády SR Vladimír Mečiar**.

*24.10. zomrel **Ján Horniačik** – dlhoročný redaktor závodných novín **Kotlár**.

*Investičné akcie na území mesta:

-výstavba predajne automobilov **DAEWO**,
-prepojenie **rozvodov tepla** z centrálnej kotolne SES a.s. do Materskej školy na Lipníku,

-16.mája bola odovzdaná stavba budovy **Dom opatrovateľskej služby** na Mládežníckej ul. Na odovzdaní sa zúčastnil podpreds. NR SR **Ján Lupták**.

-výstavba symbolu viery na novom cintoríne,

*Pri dopravnej nehode dňa 13.mája 1997 tragicky zahynul správca rybnickej farnosti pán farár **Pavol Pavlík**.

*Jún-celoslovenská súťaž „Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko“.V kategórii žiakov 7.-8. ročníka ZŠ dostala **hlavnú cenu práca „VÝLET“**, ktorej autorom bol ôsmak ZŠ Tlmače **Pavol Bobok**.

*V dňoch 13. a 14. septembra sa konali tradičné **Oberačkové slávnosti a Nultý ročník folklórneho festivalu regiónu Tekov**.

1998

*Básnik a novinár, v rokoch 1961-69 ved. redaktor Pohronia **Ľubor Bátorovský** - **Krasislav**, zomrel ako 73 ročný.

*6.-11. marca sa konal v Tlmačoch **I. okresný festival divadelných ochotníckych súborov C kategórie**.

*V investorstve SD Jednota boli dané do užívania občanom **Potraviný MIX** na Ružovej ul. dňa 11. mája.

***Dom kultúry v Tlmačoch** bol daný do užívania v mesiaci jún. Náklady na stavbu dosiahli 5,069 mil. Sk.

***AE Mochovce**- na prvom bloku bol dosiahnutý 100% výkon, t.j. 440 MW dňa 28. augusta.

*SES a.s. v rámci roka ľudských práv darovali **18 detským domovom** sumu 1 milión Sk.

***Stavba Relax-centra** bola ukončená a daná do užívania v mes. október '98 s celkovými nákladmi 11,896 mil. Sk.

*Po 10- ročnej odmlke boli v Tlmačoch na amfiteátri v dňoch 29.-30. augusta obnovené **TEKOVSKÉ FOLKLÓRNE SLÁVNOSTI**. Ako hosť vystúpil FS Podpoľanec.

*V mes. jún vyšla kniha Doc. Jozefa Melichera **Čilejkárska rapsódia**.

*V dňoch 18.-19. decembra sa konali **komunálne voľby**. Za primátora mesta bol zvolený **Mgr. Miroslav Považan**. Zvolených bolo aj 15 poslancov MsZ.

*11. decembra 98' v Leviciach slávnostne otvorili **Dom Matice slovenskej**. Na otvorení sa zúčastnili aj členovia MO MS Tlmače, v kultúrnom programe vystúpil FS Vatra.

1999

*15. január – **ustanovujúce zasadnutie Mestského zastupiteľstva**. Sľub primátora a poslancov. Voľba členov mestkej rady /5/, predsedov komisií. Na návrh primátora odsúhlasený do funkcie prednostu **Mgr. Roman Sklenár**.

*5. marec – stretnutie mládeže s primátorom mesta a poslancami MsZ.

Zo stretnutia vzišlo založenie **Klubu tlmačskej mládeže**. Zvolená klubová rada a predseda Tomáš Považan.

*27. máj - premiérové zapojenie mesta do najväčšieho jednodňového podujatia športu pre všetkých – **CHALLENGE DAY**. Súperom Tlmáč bolo banícke mesto Dobšiná.

*15. a 20. máj – 1. a 2. kolo volieb prezidenta SR.. Prezident **Rudolf Schuster**.

*26. júna usporiadalo MsKS Tlmače **operný recitál Martina Babjaka**.

*13. a 15. júla sa uskutočnili **verejné zhromaždenia** občanov s primátorom a poslancami mesta.

*V dňoch 20.-22. augusta sa na amfiteátri uskutočnili **II. Tekovské folklórne slávnosti v Tlmačoch 1999**. Ako hosť programu vystúpil FS ZOBOR z Nitry a zahraničný súbor AM Grafica z Nového Sadu z Vojvodiny /Juhoslávia/.

***Výstavba na Lipníku** - najvýznamnejšou akciou v r. 1999 bola výstavba 90 kusov **prefabrikovaných garáží** v hodnote 4,5 mil. Sk na Topoľovej ulici. Túto stavbu financovali občania-stavebníci. Začalo sa s výstavbou **detského športového ihriska** na Mládežníckej ul., uskutočnilo sa **rozšírenie verejného osvetlenia** a ukončená bola technologická časť **prečerpávacej stanice ČOV SOU**.

*V dolnej časti mesta to boli akcie: **rekonštrukcia strechy** na budove Materskej školy, vybudovanie chodníka v cintoríne.

2000

*Od januára vychádzajú mestské noviny **Tlmačské echo**.

*Pripravuje sa **Monografia Tlmáč**.

*Osľavy **925. výročia prvej písomnej zmienky o obci** a **III. Tekovské folklórne slávnosti 25. – 27. 8. 2000**.

***Výstavba detských športových ihrísk** na Novej a Mládežníckej ulici ukončená v júli. . . . a čas plynie ďalej . . .

(spracoval: Mgr. Július Žúbor)